

og barmhjertig. Ibrahim Balci Bey var Sultanens Fortrolige. Ak hvor hastig flyttede han til en anden Verden! Sultanens Naade var ham til ingen Nytte. Smerte og Sorg nagede hans Sjæl, — saa var det Allahs Vilje. Gid hans Hvilested maa være som en Edens Have! 1258«. (c: 1840). Andre er der, som paa Sultanens Befaling er flyttede fra Forgængelighedens til Evighedens Bolig, staar der udtrykkelig, som en naturlig Sag (c: halshuggede). »Hans Hjerte var godt, derfor skal hans Dødsdag antegnes med et juvelsmykket Griffel«.

Visse Grave dækkes af et Stenlaag med en lille Fordybning midt i til duftende Vand eller Jord eller blot Regnvand, som Fuglene kan komme at drikke af for at flyve op til Himlen og synge Pris over den Døde, som det hedder i et Vers: »Stig højere op og sig dem deroppe, at vi savner dem«!

Reichsgartenschau.

I Tyskland afholdes hvert Aar store Havebrugsudstillinger, skiftevis i forskellige Byer; fra de sidste Aar kan nævnes Udstillingerne i Dresden og Essen; Udstillingen for 1939 afholdes i Stuttgart. For alle Grene af Havebrug og Havekunst byder disse Udstillinger paa instruktive Afdelinger, — ikke mindst interessant er det, der vises i Kirkegaardsafdelingerne. Vi anbefaler vore Læsere at besøge disse aarligt tilbagevendende Udstillinger og bringer her et Billede fra forrige Aars Udstilling i Essen.

Fig. 122.
Kirkegaardsafdeling
paa Reichsgarten-
schau 1938

Trægravmæler fra den fynske Øgruppe

Af Førstelærer H. C. Frydendahl

De gamle Trægravmæler — Gravtræer eller Gravstøtter, som de almindeligt kaldes paa fynsk Omraade — har en egen betagende Virkning.

Den Inderlighed og Tilforladelighed, hvormed de taler til Beskueren, hænger maaske i nogen Grad sammen med den Omstændighed, at de oftest er hjemmelavede eller er lavede paa Bestilling hos en hjemlig Landsbykunstner, hvorimod de fleste Gravmæler nu om Dage er købt færdige, saa kun Indskriften skal sættes til.

Hvem husker ikke *Christen Dalsgaards* gribende Billede »Besøg hos Landsbykunstneren«? Midt i Billedet staar et Gravkors forsynet med en hjerteformet Plade, hvor den unge Haandværker, der vel er baade Snedker, Maler og i det hele taget Tusindkunstner, ud fra sin Sans for dekorative Virkemidler har malet den Afdødes Navn og Aarstal og dertil et Par følelsesfulde Vers. Den unge Kvinde er sunket ned paa Hugblokken, overvældet af Sorg ved paany at blive mindet om Tabet af sin bedste Ven paa Jorden ved Linierne »Ungkarl Mads Hansen. Fred med dit Støv!« — medens Moderen — eller er det maaske den Afdødes Moder — modnet af Livets Tilskikkelser, roligt og behersket tager Gravmælet i Øjesyn, idet hun samtidig lægger sin Haand trøstende paa den unge Piges Hoved. Landsbykunstnerens Stilling udtrykker en Deltagelse, der utvivlsomt har nedfældet sig i hans Arbejde og gjort hver Svejfning af Træet og hvert Sving i Bogstaverne følelsesbetonede.

Motivet er vel næppe fra Fyn, men alligevel: Paa lignende Maade er vel mange af de rørende gamle Trægravmæler paa de fynske Kirkegaarde blevet til. Ja, jeg saa engang paa *Marstal* Kirkegaard et Gravmæle i ganske samme Stil: Kors med hjerteformet